

Περὶ τῆς Μεγάλης ιδέας.

Ἀγαθός τις, ἀλλὰ λίαν εὐπιστος πατριώτης μᾶς ἠρώτησε πρὸ τινων ἐβδουμάδων σπουδῆως, τί φρονοῦμεν περὶ τῆς Μεγάλης ιδέας ἢ Μεγάλη ιδέα, φίλε μου, τῷ ἀπηντήτημεν ἦ-το καὶ ὅθ᾽ ἔναι τὸ αἰώνιον ὄνειρόν μας, ἐπιθυμοῦμεν ἐθέρμως τὴν »πραγματοποιήσιν της, φλεγόμεθα ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ κατακτηθῶμεν καὶ τὴν Πόλιν, καὶ τότε μόνον θὰ λογισθῶμεν δεύτυχεῖς, ὅταν ἀξιωθῶμεν ν' ἀκούσωμεν μίαν λειτουργίαν εἰς τὴν ἁγίαν Σοφίαν· ἀλλὰ διὰ ν' ἀπολαύσωμεν ὅλα ταῦτα ταχύτερον, φρονοῦμεν, ὅτι ἀντὶ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ κρυοφίλι, πρὸ ὁποῖον ἦδη μόνον οἱ ὀρεῖνοι καὶ ἀπολίτευτοι μεταχειρίζονται, ἢ καὶ αὐτὰ τὰ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ὄπλα, τὰ ὁποῖα ἡσήμερον δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν, διότι δὲν ἔχομεν, καὶ διότι πεινώμεν, καὶ δὲν ἐμποροῦμεν νὰ τὰ κινήσωμεν, φρονοῦμεν ὅτι θὰ φθάσωμεν ἐκεῖ ἀσφαλέστερον, ἢν μεταχειρισθῶμεν ἄροτρα, τέχνας, ἐπιστήμας καὶ πολιτισμόν.» «Τὰ μέσα σου εἶναι τῷ ὄντι ἀσφαλῆ, ἀπήντησεν ὁ ἀγαθὸς φίλος, ἀλλὰ λίαν βραδύπορα καὶ θὰ μᾶς προλάβουν οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Μαυροβούνιοι.» «τόσῳ καλλίτερον τῷ ἀπηνήτησαμεν, διότι δὲν θὰ κοπιᾶσωμεν πολὺ, εἰς τὴν ἐκχέρσωσιν τῆς Ἀνατολῆς, θὰ μᾶς τὴν ἐκχερσώσουν ἄλλοι, καὶ θὰ τὴν κατακτηθῶμεν ἡμεῖς μὲ τὰ συγγράμματα τοῦ Ξενοφώντος, τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ τοῦ Δημοσθένους, τὰ ὁποῖα δὲν απαιτοῦν, νομιζόμεν, πρὸς ἀνατύπωσιν ἢ παράφρασιν τόσον κόπον, ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ ἐκχέρσωσις τῆς Ἀνατολῆς.» «αὐτὰ εἶναι κουρουφέξαλα, προσέθηκεν, ὁ ἱππότης Βασιλεὺς ἤθελε μᾶς ὁδηγήσει εἰς τὴν Πόλιν, ἂν τὸν ἄφιναν ἥσυχον οἱ διαβολοεπαναστάται.» «τὸ νὰ ὁδηγήσῃ τις ἄλλους εἰς τὴν Πόλιν εἶναι εὐκολώτατον, προσεθεσάμεν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχη νὰ πληρώσῃ τὸν ναῦλόν των.» «Τὰ Αὐστριακὰ ἀτμόπλοια, μᾶς ἀπήντησεν, ἤθελον χαρίσει καὶ τὸν ναῦλον, καθὼς καὶ εἰς τὰ 1854· ὁ δὲ ἱππότης Βασιλεὺς δὲν ἤτο δύσκολον νὰ διώξῃ τοὺς Τούρκους, ἂν ἡ μὲν Ἀγγλὶα μᾶς ἐδάνειζε τὰ πλοῖά της πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν, ἡ δὲ Γαλλία καὶ Ῥωσσία μᾶς ἐδάνειζε τοὺς στρατοὺς της προσωρινῶς τοῦλάχιστον μέχρις ὅτου ἐξεκούμπιζεν ὁ Γαριβάλδης ἀπὸ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν Πάπα, ἵνα χειροτονήσῃ τὸν ἱππότην Βασιλέα Αὐτοκράτορα τῆς Ἀνατολῆς. . . ἤθελε δὲ παραταθῇ πλείότερον ὁ διάλογός μας, ἂν ἡ σύζυγός μας, ἐννοήσασα τὴν ἀμνηχανίαν μας, δὲν μᾶς ἔλεγεν ἀποτομῶς ὡς ἔστιν εἰς ἄρρωστον.»